

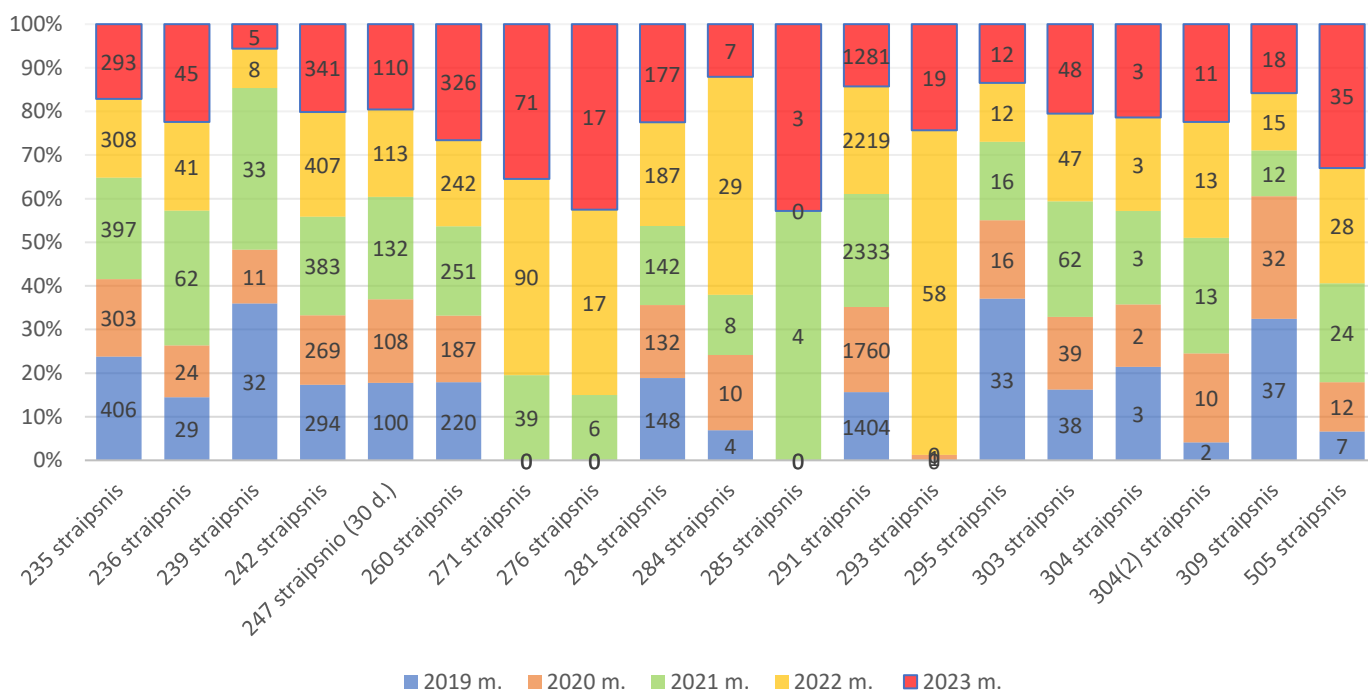
2024-03-08 Nr. NV-559

ĮSTATYMŲ PROJEKTAI Nr.: TAP-24-21(3) TAIS-23-8315(5) TAP-24-22(3) TAIS-23-8316(5) TAP-24-23(3) TAIS-23-14725(4)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO (toliau – ANK) 12, 29, 235, 236, 239, 242, 247, 260, 262, 271, 276, 281, 284, 285, 291, 293, 295, 303, 304 ² , 309, 356, 440, 505, 589 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, PAPILDYMO 255 ¹ STRAIPSNIU IR 304 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO (toliau – AAĮ) NR. I-2223 1, 2, 37, 47, 51, 57, 72, 73, 78, 79, 90, 91, 116, 114, 117, 118 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO 40 ¹ , 53 ¹ , 53 ² , 53 ³ , 95 ² , 110 ¹ , 118 ¹ , 122 ¹ , 122 ² , 122 ³ , 122 ⁴ , 122 ⁵ , 122 ⁶ , 122 ⁷ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS RĖMIMO PROGRAMOS ĮSTATYMO (toliau – AARPĮ) NR. VIII-2025 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-03-05	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įstatymų projektai grindžiami siekiu sumažinti pažeidimų ir pasiekti geresnių rezultatų įgyvendinant nacionalinius aplinkos apsaugos tikslus želdynų, miškų kirtimo ir atkūrimo, augalų ir gyvūnų apsaugos, verslinės ir mėgėjiškos žvejybos, invazinių rūšių valdymo, genetiškai modifikuotų organizmų (toliau – GMO) naudojimo, atliekų tvarkymo, oro taršos, monitoringo, požeminio vandens gręžinių registravimo, fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – F-dujos) naudojimo, jų importo, transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugų teikimo kontrolės srityse, efektyviau įgyvendinti institucijų vykdomas kontrolės funkcijas, vengiant jų dubliavimosi, taip pat įgyvendinti 2 ES direktyvų ir 4 reglamentų nuostatas, atliepti į priimtus nacionalinius teisės aktus bei Ekonominio bendradarbiavimo ir prekybos organizacijos (EBPO) rekomendacijas Lietuvai.

Projektų rengimą paskatino nemažėjantis (kai kuriose srityse net didėjantis) pažeidimų skaičius, nors už tai ir numatyta atsakomybė. Tai rodo Aplinkos apsaugos departamento pateikta statistika apie nustatytus ANK pažeidimus ir taikytas baudas per 2019-2023 m. laikotarpį. Informacija apie pažeidimo tendencijas patvirtina, kad nustatyti baudų dydžiai už aplinkosauginius nusižengimus nepasiekia pagrindinio tikslo – neatgraso nuo neteisėtų veiksmų.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Vadovaujantis AAD pateikta informacija, fiziniams asmenims už aplinkosauginius pažeidimus 2021 m. buvo paskirta baudų 411 tūkst. eurų, o sumokėta 276 tūkst. eurų, 2022 m. – atitinkamai paskirta baudų 499 tūkst. eurų, o sumokėta 305 tūkst. eurų. Sprendžiant pagal šią informaciją vidutiniškai sumokama nuo 61 iki 67 proc. visų paskirtų baudų. Siekiant atgrasyti nuo pažeidimų darymo labai svarbi ir visuomenės pagalba. Turimais duomenimis, dabar yra 418 neetatinių inspektorių, kurie dalyvaudami reiduose ar patruliuodami padeda aplinkos apsaugos pareigūnams, vykdančioms aplinkos apsaugos kontrolę.

Teikiami pasiūlymai dėl atsakomybės nustatymo ar veiksmingesnio jų taikymo remiasi Aplinkos ministerijos atlikta ANK įtvirtintų administracinių nusižengimų aplinkosaugos srityje sudėčių ir taikomų baudų (kurios nekeistos daugiau nei 10 metų) už aplinkosaugos reikalavimus nustatančių teisės aktų pažeidimus analize. Analizės rezultatai (pateikti aiškinamajame rašte) atskleidė, kad taikomos sankcijos neveiksmingos, nes pažeidimų skaičius nemažėja, fiksuojami ir pakartotiniai atvejai, už kuriuos griežtesnė atsakomybė nenustatyta. Nurodoma, kad baudų neveiksmingumu susirūpinusios ir visuomeninės organizacijos, kurios teikia Aplinkos ministerijai pasiūlymus dėl administracinės atsakomybės už pažeidimus gyvosios gamtos srityje griežtinimo ir akcentuoja, kad ANK nustatytos baudos yra simbolinės ir neužtikrina efektyvios nusižengimų prevencijos.

Atliekant analizę lygintos ir kaimyninėse šalyse taikomos baudos už tokio ar panašaus pobūdžio nusižengimus. Lietuvoje daugeliu atvejų už teisės aktuose įtvirtintų gyvosios gamtos, miškų kirtimo ir atkūrimo, invazinių rūšių naudojimo ir naikinimo priemonių taikymo, atliekų tvarkymo, F-dujomis užpildytos įrangos įvežimo, naudojimo ir kitų reikalavimų nesilaikymą taikomos baudos fiziniams ir ypač juridiniams asmenims yra ženkliai mažesnės nei kaimyninėse šalyse – Latvijoje ir Estijoje.

Pažymėtina, kad ŽŪM yra parengusi ir suderinusi su suinteresuotomis institucijomis ANK 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, susijusį su funkcijų ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros srityje perdavimu naujai pavaldžiai biudžetinei įstaigai – Žemės ūkio agentūrai, kuris buvo svarstytas 2023-11-28 tarpinstituciniame pasitarime (buvo pritarta, tačiau priėmimas Vyriausybės lygiu atidėtas). Atsižvelgus į tai, kad tiek šiame ANK pakeitimo projekte, tiek Aplinkos ministerijos parengtame ANK projekte numatoma keisti ANK 589 straipsnį, siekiant efektyvinti teisėkūros procesą, šie įstatymų projektai yra sujungti. Be to, 2023-06-15 priėmus Melioracijos įstatymo naują redakciją, pagal kurią melioracijos darbų ir melioracijos statinių naudojimo valstybinę kontrolę nuo 2024-01-01 pavesta vykdyti Žemės ūkio agentūrai, būtina pakeisti ANK nuostatą, nustatančią instituciją, tiriančią ANK 348 straipsnyje numatytus administracinius nusižengimus.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Baudos ir jų dydžiai peržiūrimi atsižvelgus į pažeidimų statistiką (nemažėjančią jų skaičių) ir EBPO rekomendacijas Lietuvai, kuriose nurodoma, kad baudos už aplinkosauginius nusižengimus ir teisės aktuose nustatytų reikalavimų nesilaikymą turėtų būti taikomos plačiau ir būti didinamos, kad pasiektų tikslą – sumažinti fizinių ir juridinių asmenų nusižengimų skaičių, ir taip prisidėti prie aplinkosauginių reikalavimų įgyvendinimo.

ANK ir AAĮ projektais siūloma sugriežtinti tiek fizinių, tiek juridinių asmenų atsakomybę, siekiama sumažinti aplinkosauginių nusižengimų skaičių, panaikinti spragas dėl nebaudžiamumo už neteisėtas veikas, diferencijuoti baudas pagal pažeidimo pobūdį ir mastą, o už pakartotinai padarytus nusižengimus taikyti didesnes baudas. Veiksmingos baudos ir efektyvus jų taikymas padės užtikrinti tausų gamtos išteklių naudojimą, biologinės įvairovės išsaugojimą ir leis įgyvendinti nacionaliniais teisės aktais, reglamentais nustatytus gamtos išteklių naudojimo, biologinės įvairovės išsaugojimo, tvaraus miškų naudojimo ir atkūrimo, F-dujų naudojimo ir įvežimo, atliekų tvarkymo, oro apsaugos reikalavimus.

Priėmus įstatymų projektus bus nustatytos adekvačios pažeidimo mastui ir proporcingos, diferencijuojant pagal žalą aplinkai, sankcijos už teisės aktuose nustatytų reikalavimų ir sąlygų nesilaikymą. Panaikinus išimtį ir įtvirtinus nuostatą dėl galimo turto ar nusižengimo padarymo įrankio konfiskavimo, priklausančių kitam nei pažeidimą padariusiam asmeniui, bus sustiprintas atgrasomasis šių sankcijų poveikis. Prognozuojama, kad siūlomi pakeitimai leis sumažinti nusižengimų, kuriems naudojami įrankiai ar kitas turtas, skaičių. Tikimasi, kad tai leis pasiekti geresnių rezultatų įgyvendinant nacionalinius aplinkos apsaugos tikslus želdynų, augalų ir gyvūnų apsaugos, invazinių augalų ir gyvūnų rūšių valdymo ir kitose srityse. Be to, pakeitus ANK 589 straipsnį, pagal kurį šiuo metu Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai nustatyta teisė pradėti administracinių nusižengimų teiseną, administracinių nusižengimų tyrimus ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus už ANK 345 straipsnyje numatytus Ūkinių gyvūnų veislininkystės norminių aktų ir Reglamente (ES) 2016/1012 nustatytų reikalavimų pažeidimus, bus užtikrintas visiškas funkcijų ūkinių gyvūnų veislininkystės priežiūros srityje perdavimas Žemės ūkio agentūrai [kuri Vyriausybės nutarimu nuo 2024-02-16 įgaliota išduoti leidimus teikti ūkinių gyvūnų veislininkystės paslaugas bei atlikti ūkinių gyvūnų veislininkystės paslaugų teikėjų priežiūrą, atliekant patikrinimus ir patikrinimų rezultatus perduodant VMVT]. Įstatymų projektams įgyvendinti papildomų valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų nereikės. Įstatymų projektais siūlomos priemonės prisideda prie Vyriausybės programos 193.6 p.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

nuostatos „Atliksime <...> administracinių nusižengimų kodekso <...> vertinimą, siekdami subalansuoti administracinių nuobaudų, <...> administracinio poveikio sistemą.“ įgyvendinimo.

Įstatymų projektais siūloma:

- ANK projektu sugriežtinti fizinių asmenų atsakomybę, padidinant baudas vidutiniškai apie 6 kartus už pažeidimus gyvosios gamtos srityje (atskiris atvejais šis padidinimas gali siekti ir iki 16 ar net 30 kartų, pvz., baudos už prekybą laukiniais augalais ar grybais, taip pat saugomomis rūšimis pažeidžiant tai reglamentuojančius teisės aktus). Atsižvelgus į tai, kad baudos diferencijuojamos pagal pažeidimo pobūdį, mastą ir poveikį aplinkai, (pvz., daugiau siūloma didinti baudas už pažeidimus padarytus saugomoje teritorijoje, ar už prekybos reikalavimų pažeidimą neturint teisėtą augalų, grybų ar gyvūnų išigijimą patvirtinančių dokumentų ar pan.), vidutiniškai **apie 2 kartus** baudas už miško išteklių naudojimo reikalavimų nesilaikymą, vidutiniškai **apie 5 kartus** baudas už žvejybos reikalavimų nesilaikymą, vidutiniškai **apie 3 kartus** už ūkio subjektų vykdomą veiklą neturint leidimo, ar nesilaikant leidime nustatytų reikalavimų, neatlikus poveikio aplinkai vertinimo, taip pat didinant baudas ir kitose srityse;
- atsižvelgus į tai, kad 2024-03-07 buvo priimtas Reglamentas (ES) 2024/573 dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 517/2014, pagal kurį beveik 10 kartų mažinamos F-dujų kvotos ir siekiama, kad iki 2050 m. F-dujos nebūtų išleidžiamos į rinką, įvertinus šiuos pakeitimus siūloma didinti atsakomybę ir baudas vidutiniškai **apie 4 kartus** už F-dujų naudojimo reikalavimų nesilaikymą;
- nustatyti fiziniams asmenims atsakomybę už miško kirtimo taisyklėse nustatytų reikalavimų nesilaikymą, medienos ištraukimą draudžiamu tai daryti metu, už ūkio subjekto teikiamus aplinkos monitoringo duomenis, kai jie gauti laboratorijoje, neatitinkančioje Aplinkos monitoringo įstatyme nustatyto reikalavimo, už Transporto priemonių techninės priežiūros, remonto, techninės pagalbos ir perdirbimo paslaugų teikimo tvarkos, reikalavimų šiuos darbus atliekantiems asmenims ir šiems darbams keliamų aplinkos apsaugos reikalavimų, nustatytų apraše, nesilaikymą, už mėšlo tvarkymo aplinkosauginių reikalavimų nesilaikymą, už gręžinio neįregistravimą Žemės gelmių registre;
- kadangi siekiant užkirsti kelią pažeidimams, labai svarbus yra visuomenės vaidmuo ir pagalba aplinkos apsaugos pareigūnams, ANK nustatyti atsakomybę (baudas) fiziniams asmenims ir už visuomeniniais pagrindais veikiančių neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių teisėtai duotų nurodymų nevykdymą;
- ANK ir AAĮ projektais ne tik nustatyti atsakomybę už pažeidimus, už kuriuos ANK ir AAĮ atsakomybė nenustatyta, bet ir panaikinti dubliavimą bei atsakomybę, kai ji nebeaktuali (pvz., už reikalavimo tręšimo planą derinti su kontrolę vykdančia institucija nesilaikymą, kai tokio reikalavimo nebėra);
- numatyti pažeidimo padarymo įrankio, iš neteisėtos veiklos gautų pajamų konfiskavimą. Tai būtų ir įrankis ištekliams paimti, išgauti ar gabenti, pavyzdžiui, transporto priemonė, ir neteisėtai paimti gamtos ištekliai ar nelegaliai įvežtos prekės (gyvūnai, augalai, F-dujų pripildyta įranga ir pan.), priemonės, iš kurių ir (ar) kuriomis nepavojingos, pavojingos atliekos pašalintos į jūrą, aplinką, ar transporto priemonės, kuriomis, neturint leidimo, atliekos transportuotos, ir iš neteisėtos veiklos gautos pajamos;
- siekiant išvengti pažeidimų pasikartojimo, piktnaudžiavimo ir naudojimosi spragomis, numatyti fiziniams ir juridiniams asmenims atsakomybę už teisės aktuose nustatytų reikalavimų nesilaikymą, taip pat padidinti baudas už pakartotinį nusižengimą – apatinę ribą **apie 3 kartus** ir viršutinę – **apie 2 kartus** palyginti su pirmą kartą taikomu baudos dydžiu;
- nustatyti juridiniams asmenims atsakomybę už pažeidimus gyvosios gamtos, miško išteklių, F-dujų naudojimo, monitoringo ir GMO srityse, už želdynų įstatymo, kitų želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, želdynų projektavimą, želdinių veisimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą, nes dabar pareigūnai negali pritaikyti poveikio priemonių, nubausti juridinio asmens už reikalavimų nesilaikymą ir atgrasyti nuo pažeidimo darymo. Taip pat negali konfiskuoti pažeidimo padarymo ar jam padaryti naudoto turto, neteisėtai įgytų išteklių ar iš neteisėtos veiklos gautų pajamų;
- baudų dydžius diferencijuoti pagal pobūdį ir padarytos žalos mastą, nes dabartinis taikomų baudų (sankcijų) dydis neatspindi pažeidimo masto. Pvz., didesnes baudas juridiniams asmenims taikyti už neteisėtą želdinių sunaikinimą miesto gyvenamojoje vietovėje, nes neigiamą šio veiksmo poveikį patirtų daugiau žmonių, kadangi daugiau jų naudojosi želdinių ir želdynų teikiamomis ekosistemų paslaugomis. Didesnes baudas siūloma taikyti ir teritorijose, kurios pagal teritorijų planavimo dokumentus patenka į gamtinį karkasą;
- ANK projektu numatyti atsakomybę asmenims už motorinių transporto priemonių techninės priežiūros, remonto, techninės pagalbos ir perdirbimo paslaugos teikimo reikalavimų nesilaikymą;
- įstatymų projektais suvienodinti baudas už panašaus ar tokio pat pobūdžio pažeidimus, kad būtų išvengta dviprasmybių ir taikymo praktikoje problemų;

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

– įstatymų projektais suvienodinti juridiniams ir fiziniams asmenims taikomos atsakomybės apimties nuostatas, atitinkamai papildyti ANK nuostatomis dėl atsakomybės fiziniams asmenims, kuriems atsakomybė nenustatyta, pvz., už teisės aktuose nustatytų trėšimo mėšlu ir srutomis reikalavimų pažeidimus ar už organinius tirpiklius naudojančio įrenginio registracijos duomenų pateikimą neturint teisės jų pateikti AAĮ numatytais atvejais;

– ištaisyti techninio pobūdžio klaidas, kurios trukdo taikyti ANK nuostatas žvejybos srityje;

– papildyti ANK 589 straipsnio 30, 31 ir 40 punktus atitinkamais straipsniais ir jų dalimis, suteikiant įgaliojimus atitinkamų institucijų pareigūnams tirti ANK atskiruose straipsniuose nustatytus administracinius nusižengimus ir taikyti baudas. *Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba* ir toliau tirtų pažeidimus dėl mėgėjų žvejybos būdu sužvejotų žuvų ir iš jų pagamintų produktų pardavimo ar supirkimo. *Aplinkos apsaugos valstybinei kontrolei* būtų pavesta tirti transporto priemonių techninės priežiūros, remonto, techninės pagalbos ir perdirbimo aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimus, leidimo kirsti mišką tvarkos pažeidimus, aplinkos ministro tvirtinamų medžių ir krūmų, vandens telkinių, esančių želdynuose, priežiūros taisyklėse nustatytų reikalavimų, želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklėse nustatytų reikalavimų pažeidimus, o *Muitinės departamento* pareigūnams – tirti pažeidimus dėl laukinių augalų ar grybų, jų dalių ar gaminių iš jų neteisėto įgijimo ir gabenimo, dėl saugomų rūšių augalų ir grybų bei gyvūnų, jų dalių ar gaminių iš jų įgijimo, gabenimo, dėl invazinių rūšių įvežimo į LR, išvežimo iš LR, vežimo per LR teritoriją ir dėl informacijos apie teikiamų rinkai, importuojamų, eksportuojamų, įvežtų iš kitų ES šalių, išvežtų į kitas ES šalis F-dujų nepateikimo, F-dujų pateikimo rinkai ir (arba) importą pažeidžiant ženklavimo reikalavimus, taip pat dėl jų pateikimo ES rinkai neturint teikimo rinkai kvotos ar licencijos.

Siekiant aiškumo ir efektyvumo, atsižvelgus į tai, kad 589 straipsnio atskiruose punktuose įvardijamos kitos ŽŪM valdymo sričiai priskirtos institucijos (57 punkte – Valstybinė augalininkystės tarnyba, 76 punkte – Žuvininkystės tarnyba), ANK 589 straipsnis pildomas nauju 104 punktu siekiant, kad pačiame ANK būtų įtvirtinta konkreti institucija, vykdanči administracinę teiseną, ir dėl įgaliojimų vykdyti administracinę teiseną *Žemės ūkio agentūrai* suteikimo nebūtų priimami papildomi teisės aktai. Be to, *Žemės ūkio agentūrai* pavesta įgyvendinti valstybės politiką žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo priemonių administravimo srityje ir ūkių subjektų veiklos priežiūrą įstatymais pavestose srityse, todėl ateityje šiai institucijai gali būti pavedama atlikti administracinę teiseną ir dėl kitų administracinių nusižengimų. Taip pat siūloma keisti neaiškią ANK 589 straipsnio 23 punkto formulotę „*Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos ir jos valdymo sričiai priskirtų įstaigų...*“ į formulotę „*Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos ar jos įgaliotos įstaigos...*“. Pagal šią formulotę būtų aišku, kad sprendimą dėl konkrečios institucijos, turinčios teisę vykdyti administracinę teiseną, paskyrimo priima ŽŪM. Ši formulė atitiktų ir ANK 589 straipsnio 19 ir 21 punktų formulutes;

– teikiamais ANK ir AAĮ projektais nustatyti, kad pažeidimus tirtų ir protokolus surašytų pareigūnai pagal kompetenciją ir jų vykdomas funkcijas. Atsižvelgus į tai, siūloma papildyti ne tik ANK 598 straipsnio atskiras dalis atitinkamais ANK straipsniais, bet ir AAĮ 37 straipsnį papildyti 110¹, 122¹, 122², 122³, 122⁴, 122⁶ straipsnių atitinkamomis dalimis, jų kontrolę, susijusią su neteisėtu laukinių augalų ar grybų, jų dalių ar gaminių iš jų gabenimu, įskaitant saugomas rūšis, taip pat invazinių rūšių įvežimu į LR, vežimu per LR ar išvežimu iš LR ir F-dujų pateikimu rinkai pažeidžiant nustatytus reikalavimus, pavedant *Muitinės departamentui*, o kontrolę dėl 110¹ straipsnyje nustatytos atsakomybės, pažeidus F-dujų ir jų mišinių turinčių gaminių ir įrangos pateikimo rinkai ženklavimo reikalavimus ir reikalavimą dėl transporto priemonių oro kondicionavimo sistemų pildymo F-dujomis kokybės garantinio termino, pavedant vykdyti *Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos* pareigūnams;

– AARPI projektu užtikrinti nuoseklų teisinį reguliavimą, numatanti, kad pagal AAĮ taikytos ir pažeidėjų sumokėtos, iš jų išieškotos lėšos būtų panaudotos AARPI numatytoms aplinkosauginėms priemonėms finansuoti.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Įgyvendinant įstatymų projektais (numatoma įsigaliojimo data – 2024-07-01) siūlomas nuostatas, kontrolę vykdys Aplinkos apsaugos departamentas, Muitinės departamentas, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Lietuvos transporto saugos administracija, Lietuvos policija, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Žemės ūkio agentūra ir savivaldybių administracijos. Funkcijų vykdymas pagal institucijoms priskirtas kompetencijas padės užtikrinti efektyvų ir tinkamą kontrolės įgyvendinimą. Manytina, kad kontroliuojančios institucijos bus tinkamai pasirengusios įgyvendinti siūlomus pokyčius, kadangi jos dabar vykdo kontrolę, tačiau po šių pakeitimų kai kurioms iš jų bus suteikta teisė surašyti protokolus, bausti už nusižengimus, už kuriuos atsakomybė iki šiol nenustatyta, taikyti adekvataus dydžio baudas ir konfiskuoti pažeidimo padarymo įrankį ar priemonę, taip pat konfiskuoti pasisavintus gamtos išteklius (medieną, laukinius gyvūnus, augalus ir pan.) ir neteisėtai gautas pajamas.

STEBĖSENA

Stebėsenos rodikliai nenustatyti, tačiau pažymima, kad, siekiant įsitikinti ar įstatymų projektais siūlomos priemonės buvo veiksmingos ir padėjo pasiekti tikslų, planuojama kasmet stebėti pažeidimų aplinkosaugos srityje statistiką – nustatytų pažeidimų skaičių, surašytus protokolus ir duotus nurodymus. Metinės nustatytų pažeidimų suvestinės

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

AAD teikia Aplinkos ministerijai jos prašymu. AAD šia pažeidimų statistika naudojasi rengdamas metinį ūkio subjektų patikrinimo planą, kuris rengiamas vadovaujantis *Ūkio subjektų vykdomos ūkinės veiklos keliamos rizikos aplinkai vertinimo tvarkos aprašais*, patvirtintais 2020-11-17 Aplinkos apsaugos departamento direktoriaus įsakymu Nr. AD1-350. Nustačius, kad pažeidimų nemažėja bus analizuojama detaliau, kokios to priežastys. Atlikus analizę ir išsiaiškinus to priežastis bus sprendžiama dėl baudų dydžių peržiūros ar kitų priemonių taikymo.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Įstatymų projektai 2 kartus buvo skelbiami derinti su visuomene, tikslinėmis grupėmis (vietos savivaldos, vandentvarkos, žemės ūkio, verslo, atliekų tvarkymo, aplinkosaugos, gyvūnų apsaugos ir kt. asocijuotomis struktūromis, kurios pastabų nepateikė), suinteresuotomis valstybės ir savivaldybių institucijomis.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Įstatymų projektai suderinti be pastabų su ŽŪM, STT, VSAT, LTSA, KM, SAM, AAA. Atsižvelgta į FM, VMI, Muitinės departamento, Lietuvos geologijos tarnybos pastabas.
- Pastabų ar pasiūlymų nepateikė SM, EIM, SADM, RRT, Lietuvos policija, VMVT, AAD, LSA, Savivaldybių administracijos, VšĮ „Gelbėjimo čiuropolis“, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Valstybinė miškų tarnyba, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Lietuvos karjerų asociacija, Geologijos įmonių asociacija, Lietuvos sodininkų bendrijų asociacija, Lietuvos geotermijos asociacija, Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, Privačių miškų savininkų asociacija, Lietuvos miškininkų sąjunga, Lietuvos miškų ūkio rūmai, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Nacionalinė šaltininkų asociacija, Lietuvos žemės ūkio rūmai, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmai, Lietuvos vandens tiekėjų asociacija, asociacija „Vandens jėga“, Aplinkosaugos koalicija, Baltijos aplinkos forumas, Gyvūnų globėjų asociacija, Ornitologų draugija, Lietuvos ūkininkų sąjunga, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija, Lietuvos biotechnologų asociacija, Lietuvos biomedicinos ir biotechnologijų įmonių asociacija, Lietuvos kiaulių augintojų asociacija, Lietuvos pieno gamintojų asociacija, Autogamintojų ir importuotojų asociacija, Antrinių žaliavų ir atliekų surinkėjų, perdirbėjų asociacija, Aplinkos apsaugos institutas, Atliekų tvarkytojų ir turėtojų asociacija, asociacija „Už saugų automobilį Lietuvoje“, Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkytojų asociacija, Elektronikos platintojų asociacija „EPA“, Gamintojų ir importuotojų asociacija, Lietuvos autoservisų asociacija, Lietuvos autoverslininkų asociacija, Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacija, Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija, Lietuvos savivaldybių komunalinių įmonių asociacija, Pavojingųjų atliekų tvarkytojų asociacija, Pakuotės atliekų perdirbėjų asociacija, Vyriausybės atstovų įstaiga.
- ŽŪM rengtas ANK pakeitimo projektas buvo skelbtas TAIS ir derintas su TM, FM, VRM, AM, VMVT ir Žemės ūkio agentūra. Institucijos dėl šio ANK pakeitimo projekto pastabų nepateikė.
- TM ir VRM pastabos įvertintos ir į daugumą jų atsižvelgta, kitos pastabos – suderintos darbo tvarka. 2024-03-05 tarpinstituciniame pasitarime šios institucijos pastabų dėl įstatymų projektų nepateikė.
- Vadovaujantis tarpinstitucinio pasitarimo sprendimais, pakartotinai pateikti įstatymų projektai su lydimaisiais dokumentais, kurie papildyti duomenimis apie paskirtas/sumokėtas baudas bei informacija apie visuomenės pagalbą vykdant patikrinimus, kuriuose dalyvauja neetatiniai inspektoriai, taip pat patikslinti (suderinti darbo tvarka) pagal LRVK Teisės grupės ir Ekonomikos politikos grupės teiktas pastabas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Atsižvelgiant į tarpinstituciniame pasitarime priimtus sprendimus, siūlome patikslintus įstatymų projektus teikti svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje). Atkreiptinas dėmesys, kad įstatymų projektai yra siūlomi įtraukti į Seimo VIII (pavasario) sesijos darbų programą (numatomas svarstymo mėnuo – balandis).

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas